

Nyt fra Danske Universiteter

Marts 2013

Indhold

Leder: Samarbejde med universiteter i udviklingslandene er vigtigt – for dem og for os	2
Nyt fra overenskomstfronten	3
Satsningen på ph.d.-uddannelsen	4
Regionernes videnkapløb	5
Nye studienøgletal viser god mobilitet i uddannelsessystemet	6
Positiv evaluering af Building Stronger Universities (BSU)	7
Kort nyt	8
Kalender	9

Samarbejde med universiteter i udviklingslandene er vigtigt – for dem og for os

Danske Universiteters projekt Building Stronger Universities in Developing Countries (BSU) blev søsat for 1½ år siden med en bevilling fra Udenrigsministeriet. Projektet involverer alle otte universiteter og har fire faglige platforme som omdrejningspunkt for samarbejdet med 11 partnerinstitutioner i Afrika og Asien.

Samarbejde med udviklingslandene er ikke noget nyt for danske universiteter. Det nye er, at fokus er rettet mod at styrke universiteternes kapacitet til at udvikle deres egne institutioner. Udviklingslandene har hårdt brug for en voksende gruppe veluddannede, der kan bidrage til at udvikle landene økonomisk, socialt og kulturelt. Der er derfor et vigtigt internationalt perspektiv i at samarbejde med universiteterne i Syd om denne opgave. Og samtidig bidrager projektet til at styrke vore egne forskningsnetværk på tværs af universiteterne.

BSU bidrager konkret til at opkvalificere syd-partnerens stab. Det sker med ph.d.-stipendier efter den såkaldte sandwich-model med en dansk medvejleder, hvor dele af studiet foregår i Danmark. Andre midler er bistand til udvikling af ph.d.-skoler, kursusmoduler og nye forsknings- og undervisningsmetoder.

Desuden indgår samarbejde om mindre, forberedende forskningsprojekter, der sigter mod, at kollegerne i Syd bliver bedre i stand til at formulere relevante forskningsprojekter og – gerne i samarbejde med andre – at sikre eksternt finansiering.

Udviklingsminister Christian Friis Bach har udtrykt store forventninger til initiativet. Faktisk så store, at det oprindelige projekt er vokset med to nye tiltag: En særbevilling rettet mod at styrke formidling og kommunikation samt e-learning. Og senest et pilotstipendieprogram for studerende fra udviklingslande, der ønsker at tage en kandidatgrad ved et dansk universitet for derefter at vende tilbage til hjemlandet. Stipendieprogrammet blev lanceret i februar med deltagelse af udviklingsministeren og uddannelsesminister Morten Østergaard.

Det er en krævende opgave at udvikle og indkøre BSU-aktiviteterne. Men perspektivet i Syd, og udbyttet ved samarbejdet med et voksende net af kvalificerede institutioner og forskere i udviklingslandene, gør det umagen værd.

Jens Oddershede

Danske Universiteter



Nyt fra overenskomstfronten

Den 8. februar indgik AC og Finansministeriet en overenskomstaf-tale for de næste to år. Tilbage er en urafstemning i AC, inden OK13 endeligt kan træde i kraft.

Forberedelserne af overenskomstfor-handlingerne for 2013 startede allerede i efteråret 2011, og i processen op til forhandlingerne har Uddannelsesmi-nisteriet været i tæt samarbejde med HR-cheferne på universiteterne.

Via en række arbejdsgrupper med specialister fra universiteterne blev der udarbejdet et OK13-oplæg med A-sidens krav, som Moderniseringsstyrelsen anvendte i forhandlingerne med AC. Oplægget havde særligt fokus på arbejdstid, karriereveje, internatio-nalisering, administrative lettelser og stillingsstruktur.

Inden det endelige oplæg blev afleveret til Moderniseringsstyrelsen, blev det godkendt i Universitetsdirektørudval-get. Jens Oddershede blev som Rektor-kollegiets formand også løbende orien-teret om processen.

OK13-forhandlingerne mellem AC og Moderniseringsstyrelsen sluttede den 8. februar 2013, og det forventes, at AC's medlemmer godkender aftalen i løbet af marts.

I dette forår vil der være forhandlinger om stillingsstrukturen for videnskabeligt personale ved universiteterne. Mere information om overenskomst-forhandlingerne 2013 kan findes [her](#).



Satsningen på ph.d.-uddannelse

Ny folder sætter fokus på ph.d.-løftet og på, hvordan universiteterne håndterer det øgede ph.d.-optag. Folderen giver også et bud på, hvilken betydning ph.d.-løftet vil få for samfundet, universiteterne og ph.d.erne selv.

De øgede investeringer i ph.d.-uddannelse har medført en stigende interesse fra politikere, erhvervsliv og organisationer for, hvad samfundet får ud af de mange nye ph.d.-uddannede. "Satsningen på ph.d.-uddannelse" sætter fokus på ph.d.ernes værdi for samfundet, både under og efter studiet.

Ph.d.er under uddannelse er med deres forskning med til at tilføre ny viden til samfundet, og gennem erhvervsph.d.erne får universiteterne et godt indblik i virksomhedernes forskningsmæssige behov. Undersøgelser viser også, at virksomheder, der har ph.d.er ansat, oplever en positiv udvikling på bundlinjen, og en højere arbejdsproduktivitet.

ph.d.er kan konkurrere på det højeste internationale niveau, har universiteterne stort fokus på at rekruttere de dygtigste kandidater.

Under ph.d.-forløbet har de ph.d.-studerende rig mulighed for at få en oversigt over, hvilke karrieremuligheder en ph.d.-grad giver, da universiteterne arbejder for at beskrive karriereveje, skabe kontakt til erhvervslivet og tilbyde karrierevejledning og – coaching.

Publikationen kan læses [her](#).



Regionernes videnkapløb

De danske forskningsinvesteringer voksede betydeligt med Globaliseringsforliget fra 2006 og frem til 2010. Nu er det tid til at se fremad.

Den økonomiske krise har medført en række beskæringer i forskningsinvesteringerne, nogle gange skjult bag omlægninger af bevillinger. Men Danmark holder sig fortsat over målet om, at det offentlige skal investere 1 procent af BNP og det private 2 procent af BNP. Det har krævet en betydelig indsats fra såvel politikere som virksomheder at nå dette mål. Spørgsmålet er så, om Danmark ligger i front med forskningsinvesteringer? Det kan man ofte forledes til at tro, når man hører den offentlige debat.

Et investeringsniveau på 3 procent af BNP er flot i sammenligning med de fleste andre lande. Men er en sammenligning af lande meningsfuld? Store lande som Tyskland har mange regioner på størrelse med Danmark – og de er ofte langt mere videnintensive, end vi er i Danmark. Sætter man sagen helt på spidsen, så giver det ikke mening at sammenligne et dansk gennemsnit med det amerikanske gennemsnit. Det er Europa som helhed, der skal kunne konkurrere med USA, mens Danmark skal satse på at være blandt de mest videntunge regioner i Europa – og kunne konkurrere med de regioner i eksempelvis USA, der investerer mere end 3 procent af BNP i forskning. Faktisk bor der ca. 100 mio. mennesker i de stater i USA, der satser mere på forskning, end vi gør i Danmark.

Et lille land som Danmark skal derfor gøre en ekstraordinær indsats for at være synlig i det globale videnkapløb mellem regionerne. Danske Universiteter, AC og DI har i samarbejde lavet en folder, der uddyber denne pointe.

Folderen er offentliggjort på alle tre organisationers hjemmesider sammen med et brev, der blev sendt til Finansministeren, Erhvervs- og Økonomiministeren og Uddannelsesministeren samt til relevante udvalg i Folketinget. De tre organisationer argumenterer i følgebrevet for, at der sættes et nyt, langsigtet forskningsmål: I 2020 bør det offentlige investere 1,5 procent af BNP i forskning. Det vil kræve en stor politisk indsats i en periode med økonomisk smalhals, men det vil være en fornuftig, langsigtet investering i vækst og velstand.

Brev og folder kan læses [her](#).

Nye studienøgletal viser god mobilitet i uddannelsessystemet

Danske Universiteter offentliggjorde nye studienøgletal i Universiteternes Statistiske Beredskab den 19. februar 2013.

Studienøgletallene blev offentliggjort med den positive historie om, at 40 pct. af de optagne på universiteternes kandidatuddannelser i 2011/2012 havde en bachelorbaggrund fra en anden dansk eller udenlandsk institution. Knap hver ottende nye kandidatstuderende var optaget på baggrund af en professionsbacheloruddannelse.

Beregningen er baseret på baggrund af en ny indikator i studienøgletallene, der fordeler kandidatoptagne i seks kategorier af adgangsgrundlag:

- Bachelorgrad fra samme institution
- Professionsbachelorgrad fra samme institution
- Bachelorgrad fra andet dansk universitet
- Professionsbachelorgrad fra anden dansk institution
- Bachelorgrad fra udlandet
- Andet

Danske Universiteters talsmand, rektor Jens Oddershede, understregede i forbindelse med offentliggørelsen, at de nye nøgletal viser, at der er god mobilitet i det danske uddannelsessystem. 40 procent af de optagne på universiteternes kandidatuddannelser har en bachelorgrad fra en anden institution, hvilket understreger, at de studerende er gode til at flytte sig i uddannelsessystemet. Tallene viser også, at der er gode videreuddannelsesmuligheder for de danske professionsbachelorere.

Det er som nævnt første gang, at indikatoren opgøres, og det bliver derfor interessant at se, om der fremadrettet kan fremvises lige så god mobilitet mellem uddannelserne.

Tallene kan findes på Danske Universiteters hjemmeside [her](#), hvor man også kan finde definitions materialet og noteapparatet.



Positiv evaluering af Building Stronger Universities (BSU)

Eksternt review giver positiv vurdering af Danske Universiteters projekt, der har til formål at styrke universiteter i Ghana, Kenya, Tanzania, Uganda og Nepal.

I et udkast til en evalueringsrapport fastslås, at Syd-partnerne er enige i projektets fokus og har stort udbytte af det konkrete samarbejde med de danske universiteter.

Reviewet er gennemført kun 1½ år inde i projektet som en forudsætning fra Udenrigsministeriet for en mulig bevilling af fase 2. Konsulenterne understreger, at det er for tidligt at drage håndfaste konklusioner om projektets succes. Men baseret på møder med repræsentanter for de fire tematiske platforme i Danmark og alle partneruniversiteterne i Syd, konstaterer man, at projektet er på rette spor med sit fokus på at styrke den institutionelle kapacitet hos Syd-partnerne.

Konsulenterne Johan Helland, Norge, og David Manyanza, Tanzania, fastslår tillige, at projektets struktur i praksis har vist sig at være effektiv og fleksibel.

BSU projektet sigter mod at styrke de elleve samarbejdsuniversiteter i Syd gennem:

- Opgradering af den akademiske stab gennem ph.d.-stipendier (sandwich-model)
- Støtte til udvikling af ph.d.-kurser og skoler
- Initiativer til forbedring af det generelle forskningsmiljø
- Initiativer til at forbedre forskningsformidling og kommunikation

Konsulenterne finder, at de enkelte involverede i for høj grad er blevet ladet alene med udfordringen at sikre medfinansiering for de enkelte aktiviteter. Og det anbefales, at man ser projektets model for medfinansiering efter i sømme. Konsulenterne anbefaler dertil, at der bliver mere institutionel support til de involverede i projektet. Det forventes, at fase 2 igangsættes i august 2013.



Kort nyt

Nyt akkrediteringssystem i lovbehandling

Regeringens udspil til nyt akkrediteringssystem, som blev omtalt i seneste nyhedsbrev, er i øjeblikket til behandling i Folketinget. Det er forventningen, at den endelige akkrediteringslov lægger sig tæt op ad regeringens oprindelige forslag, så der for fremtiden vil være tre typer af akkreditering: institutionsakkreditering, uddannelsesakkreditering og prækvalificering.

Ny arbejdsgruppe om balance i udvekslingen

Uddannelsesministeriet har i slutningen af 2012 meddelt universiteterne, at man ikke mener at have hjemmel til at tildele universiteterne uddannelses-taxameter for indgående udvekslings-studerende, hvis der ikke er økonomisk balance i den ind- og udgående studenterudveksling. Der er nu blevet nedsat en arbejdsgruppe under ministeriet med repræsentanter fra de videregående uddannelsesinstitutioner, som skal se på udfordringerne i forbindelse med at opgøre balancen. Herunder særlige udfordringer i forhold til TEK-NAT-området, Udlandsstipendieordningen, manglende meritgaranti og udlandspraktik.

Status for Science without Borders

Stipendieprogrammet finansieret af den brasilianske regering, forankret hos CAPES og CNPq, har netop overstået den første ansøgningsrunde den 31. januar 2013. Flere universiteter har allerede indskrevet brasilianere på enten ph.d.-uddannelser eller post.doc.-ophold.

Hjemmesiden www.swbdenmark.dk har over 100 forskellige opslag med tilbud til brasilianere om ph.d. sandwich-ophold, fulde ph.d.-uddannelser eller post.doc.-forskningsophold af varierende længde og bliver besøgt af både brasilianere og medarbejdere på de danske universiteter.

Kalender

Den 2. april: Møde mellem Danske Universiteters Uddannelsesgruppe og professionshøjskolernes studiechefer.

De uddannelsesadministrative ledere fra universiteterne og professionshøjskolerne mødes for at drøfte mulige modeller for opgørelse af undervisningstid og uddannelsesaktivitet.

Den 10. april: The business of biomarkers – konference for techtransmedarbejdere

Aarhus Universitet afholder med finansiering fra Det Nationale Netværk for Teknologioverførsel under Danske Universiteter en konference om biomarkers på Københavns Universitet. Konferencen vil have fokus på kommercialisering af biomarker teknologi og dertilhørende udfordringer. Se mere information om arrangementet [her](#).

Den 17. april: Seminar for ph.d.-skoleledere

For første gang afholder Danske Universiteter et seminar for ph.d.-skolelederne. Seminaret indledes med oplæg fra Thomas Jørgensen fra Council for Doctoral Education under EUA, hvor han giver et bud på fremtidens forskeruddannelse set i et internationalt perspektiv. Birgit Kjølby fra Styrelsen for Universiteter og Internationalisering vil give status for den danske ph.d.-uddannelse. Seminarets anden del sætter fokus på ph.d.-vejledere.

Den 19. april: Netværk vedr. uddannelsesregler

Danske Universiteter afholder et netværksmøde for medarbejdere på universiteternes internationale kontorer vedr. regler og praksis for eksamensbeviser i forbindelse med internationale uddannelsessamarbejder.

Den 23. april: Årets møde mellem Danske Universiteter og Folketingets udvalg for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser (FIV)

Det årlige kontaktmøde mellem universiteternes formænd og rektorer og det folketingsudvalg, der dækker universitetsområdet (FIV).